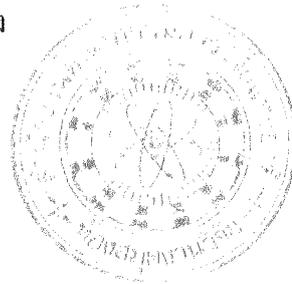

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง โครงการพัฒนาฐานข้อมูลการให้บริการสุขภาพเพื่อรองรับการท่องเที่ยว ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอนต่างๆ ดังต่อไปนี้

- 3.1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
- 3.3. การรวบรวมข้อมูล
- 3.4. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ด้านผู้ให้บริการ คือผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวสุขภาพในจังหวัดขอนแก่นและพื้นที่ใกล้เคียง จากข้อมูลทศนิยมแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดขอนแก่น โดยการรวบรวมข้อมูลจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เครือข่ายสุขภาพจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย การแพทย์แผนปัจจุบัน (Modern Medicine) การแพทย์ทางเลือก (Alternative medicine) สปา ผลิตภัณฑ์สมุนไพร สถานปฏิบัติธรรม สวนสุขภาพ เป็นต้น

ด้านผู้ใช้บริการ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชน ที่พักอาศัยในจังหวัดขอนแก่นและพื้นที่ใกล้เคียง และผู้ที่มีความจำเป็นต้องมาเยือนจังหวัดขอนแก่นเป็นประจำทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ด้านผู้ให้บริการ คือผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวสุขภาพในจังหวัดขอนแก่นและพื้นที่ใกล้เคียง ในกลุ่มธุรกิจ การท่องเที่ยวเชิงฟื้นฟูสุขภาพและบำบัดรักษา การท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและความงาม ผลิตภัณฑ์สุขภาพ และสมุนไพรไทย สปา สถานวิปัสสนากรรมฐาน โดยการสัมภาษณ์เชิงเจาะลึกจำนวน 50 ราย

ด้านผู้ให้บริการ เนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีเป้าหมายหลักในการเป็นฐานข้อมูลสุขภาพในการรองรับการท่องเที่ยว ผู้วิจัยจึงได้ทำการเก็บแบบสอบถามจาก กลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย ทั้งที่อาศัยอยู่ที่จังหวัดขอนแก่น และผู้ที่มาเยือนจังหวัดขอนแก่น โดยให้ความสำคัญกับความถูกต้องและสมบูรณ์ของแบบสอบถาม มากกว่า ระดับความเชื่อมั่นทางสถิติ โดยกลุ่มตัวอย่างด้านผู้ให้บริการ มีจำนวน 306 คน

3.1.3 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยไม่คำนึงถึงความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) โดยกลุ่มตัวอย่างผู้ให้บริการจะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) ตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัดขอนแก่น และสถานที่ที่มีความสำคัญ เช่น สถานีขนส่ง สนามบิน และโรงพยาบาล เป็นต้น ขณะที่กลุ่มตัวอย่างผู้ให้บริการ จะใช้การสุ่มตัวอย่างแบบจงใจ (Purposive sampling)

3.2 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

3.2.1 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1) ศึกษาเอกสาร ตำรา ข้อมูลการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ พฤติกรรมการท่องเที่ยว และศักยภาพของผู้ให้บริการท่องเที่ยวสุขภาพ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิด และแบบสอบถามทั้งด้านผู้ให้บริการ และผู้ให้บริการ

2) ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และทำการรวบรวมข้อเสนอแนะ และทำการแก้ไขแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์

3.2.2 ส่วนประกอบของแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าและการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ แบบสำรวจผู้ให้บริการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และแบบสอบถามผู้ให้บริการท่องเที่ยวสุขภาพ

แบบสำรวจผู้ให้บริการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประกอบไปด้วย 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของสถานประกอบการเป็นคำถามปลายเปิด ประกอบไปด้วย ประเภทสถานที่ท่องเที่ยว เพศ อายุ การศึกษา (การฝึกอบรม) และ สถานภาพสมรส

ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินกิจการ ได้แก่ เหตุผลของการดำเนินกิจการ รายได้ กิจกรรมที่ดำเนินอยู่เป็น (อาชีพหลัก หรืออาชีพเสริม) ปัญหาในการดำเนินกิจการ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมด้านท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

ส่วนที่ 3 ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว เป็นคำถามเกี่ยวกับการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว คุณภาพการบริการ ความมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ การบริหารจัดการ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจและชุมชน โดยลักษณะของคำถามเป็นแบบ Semantic Differential scale โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภท อันตรภาคชั้น (Interval Scale) โดยมีการกำหนดคะแนนดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วย

ระดับ 3 หมายถึง ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

ระดับ 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

โดยสรุปเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนระดับศักยภาพของผู้ให้บริการสุขภาพได้ดังนี้

4.21 – 5.00 เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3.41 – 4.20 เห็นด้วย

2.61 – 3.40 ปานกลาง

1.81 – 2.60 ไม่เห็นด้วย

1.00 – 1.80 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

แบบสอบถามผู้ใช้บริการท่องเที่ยวสุขภาพ ประกอบไปด้วย 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ภูมิลำเนา อายุ เพศ อาชีพ รายได้ อาชีพเสริม ความสนใจในข้อมูลการท่องเที่ยว แหล่งที่มาของข้อมูลการท่องเที่ยว รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวที่สนใจ และคำถามที่ตอบเฉพาะผู้ตอบแบบสอบถามที่มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดอื่นที่ไม่ใช่จังหวัดขอนแก่น ได้แก่ เดินทางมาขอนแก่นกับใคร พาหนะที่ใช้เดินทาง การจัดการเดินทาง วัตถุประสงค์

ของการเดินทาง พักค้างคืนที่ขอนแก่นหรือไม่ สถานที่พักค้างคืน เหตุผลที่ตัดสินใจมาท่องเที่ยวขอนแก่น ระหว่างที่อยู่ขอนแก่นสถานที่ที่ไปท่องเที่ยว เป็นต้น

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามทั่วไปเฉพาะรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบไปด้วย พฤติกรรมการดูแลสุขภาพ ความสนใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ แหล่งข้อมูลของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่สนใจ ทราบว่ามีการบริการสุขภาพจากแหล่งใด ปัจจัยด้านการบริการและสถานที่ ที่ทำให้เลือกใช้บริการสถานบริการสุขภาพ ค่าใช้จ่ายในการบริการ ปัญหาในการใช้บริการสุขภาพ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจที่ได้รับจากแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดขอนแก่นและพื้นที่ใกล้เคียง โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเด็นหลักๆ คือ ด้านการบริการ และด้านสถานที่หรือที่ตั้ง โดยลักษณะของคำถามเป็นแบบ Semantic Differential scale โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภท อันตรภาคชั้น (Interval Scale) โดยมีการกำหนดคะแนนดังนี้ พอใจมาก พอใจ เฉยๆ และ ไม่ค่อยพอใจ

3.3 การรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาและรวบรวมฐานข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพรวมทั้งพฤติกรรม และความพึงพอใจในการใช้บริการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยรวบรวมข้อมูลจากแหล่งดังต่อไปนี้

1) ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าตำราวิชาการ งานวิจัย นิตยสาร วารสาร อินเทอร์เน็ต และข้อมูลบางส่วนจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ศักยภาพผู้ให้บริการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

2) ข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้ให้บริการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดขอนแก่นและพื้นที่ใกล้เคียง โดยการสัมภาษณ์อย่างเจาะลึกกระจายออกตามรูปแบบการท่องเที่ยวจำนวน 50 แห่ง และทำการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง ผู้ใช้บริการ ซึ่งเป็นลูกค้ากลุ่มเป้าหมายของสถานบริการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จำนวน 306 คน เมื่อผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามและทำการสัมภาษณ์ได้ครบเรียบร้อยแล้ว จะทำการตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.4 การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) เมื่อรวบรวมแบบสอบถามได้ตามต้องการแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
- 2) ทำการลงรหัสแล้วนำข้อมูลบันทึกลงในคอมพิวเตอร์เพื่อประมวลผลโดยใช้โปรแกรม SPSS
- 3) การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เพื่อทราบข้อมูลทั่วไป ศักยภาพของผู้ให้บริการ ข้อมูลทั่วไป พฤติกรรม และความพึงพอใจของผู้ใช้บริการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ทางผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตอบสนองเป้าหมายของการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ค่าร้อยละ (Percentage) เป็นการเปรียบเทียบความถี่หรือจำนวนที่ต้องการกับจำนวนทั้งหมดเทียบเป็น 100 เพื่อใช้แปลความหมายของข้อมูลทั่วไปของแบบสอบถามและแบบสำรวจ

$$P = \frac{F(100)}{n}$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละ (Percentage)

F แทน ความถี่ที่ต้องการเปลี่ยนแปลงให้เป็นร้อยละ

n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมดหรือจำนวนประชากร

ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) คือ ค่าที่ได้จากการเอาผลรวมของข้อมูล ทั้งหมดหารด้วยจำนวนข้อมูลทั้งหมด เพื่อให้ทราบถึงลักษณะพื้นฐานของข้อมูล

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยตัวอย่าง

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คือรากที่สองของค่าความแปรปรวน
เพื่อใช้วัดการกระจายของข้อมูล

$$S.D = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
 $(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง